

23.11.2022

SELVITYS VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA
SUORITETUISTA TOIMENPITEISTÄ

Muistioon on koottu kaupunginkanslian, toimialojen ja liikelaitosten loka- ja marraskuussa 2023 toimittamat selvitykset siitä, mihin toimenpiteisiin nämä ovat ryhtyneet tai tulevat ryhtymään vuoden 2022 arviointikertomuksen johdosta.

Harmaalla korostetut kohdat ovat tarkastuslautakunnan toteamukset arviointikertomuksesta vuodelta 2022.

Sitovien toiminnan tavoitteiden arviointi

Tarkastuslautakunta on esittänyt oman arvionsa siitä, ovatko talousarviossa asetetut sitovat toiminnan tavoitteet ja niiden toteutumista kuvaavat mittarit toteutuneet. Kahden mittarin toteutumista ei tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan voitu arvioida, koska terveysasemien hoitotakuun mittareille ei ollut asetettu tavoitearvoja talousarviossa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystoimialan tulee

- asettaa sitovien toiminnan tavoitteiden mittarit siten, että myös niiden tavoitearvot kuvataan talousarviossa.

rakentamispalveluliikelaitoksen (Stara) tulee

- jatkossa varmistaa henkilöstön sitoutuminen sitovien toiminnan tavoitteiden toteuttamiseen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala toteaa, että toimialan vuoden 2024 talousarvion ja sitovien tavoitteiden valmistelussa on pyritty huolehtimaan siitä, että kaikissa esitetyissä tavoitteissa on myös tavoitetaso määriteltynä. Lisäksi on sovittu siitä, että välittömästi tavoitteiden vahvistamisen jälkeen kaikki seurantaprosessissa mukana olevat tahot kootaan yhteen ja varmistetaan tavoitteiden seurantaan liittyvät vastuut, prosessit ja dokumentaatio.

Kaupunginkanslia toteaa, että keväällä 2023 aloitettua talousarvion toiminnan tavoitteiden ja mittarien asettamisen sekä seurannan kehittämisprosessia jatketaan vuonna 2024. Toiminnan tavoitteiden kehittämisen tueksi järjestetty kaupunkiyhteinen toiminnan tavoitteiden ja mittareiden vaikuttavuuden kehittämisen koulutus (vaikuttavuuskoulutus) toteutetaan myös keväällä 2024, jolloin keskitytään ennen kaikkea kaupunkiyhteisten toiminnan tavoitteiden kehittämiseen. Toiminnan tavoitteiden kehittämistä

tehdään tiiviissä yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kanssa. Tavoitteena on, että toiminnan tavoitteet kuvaavat entistä paremmin kohderyhmässä tapahtuvaa muutosta, joka pystytään todentamaan paremman tietopohjan ja tarkoituksenmukaisten mittareiden avulla.

Konsernille asetetut tavoitteet

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että kaupunginvaltuusto ei ole enää vuoden 2022 talousarviosta alkaen käytännössä asettanut toiminnan tavoitteita tytäryhteisöille, ja pitää puutteena sitä, että Helen Oy:llä ei ole ollut kaupungin laatimaa omistajastrategiaa kahdeksan ensimmäisen toimintavuoden aikana.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- osana kaupungin talousarviota valmistella merkittävimmille tytäryhteisöille asetettavia, kaupunginvaltuustolle raportoitavia tavoitteita. Nämä voivat olla valikoituja omistajastrategioiden mukaisia tavoitteita, kuitenkin siten, että mittareille asetetaan tavoitetasot, joiden perusteella tavoitteen toteutumista on mahdollista arvioida.
- varmistaa, että uusille tytäryhteisöille määritellään omistajastrategia viipymättä, ja että olemassa olevien tytäryhteisöjen omistajastrategiat pidetään ajan tasalla.

Kaupunginkanslia toteaa, että vuoden 2024 talousarviossa on vahvistettu omistajastrategioissa määritellyt tavoitteet ja mittarit kaupungille myytävien palvelujen, toiminnan laajuuden tai strategisen merkittävyyden kannalta keskeisimmille tytäryhteisöille sekä keskeisille Helsingin kaupungin avustusta saaville tytäryhteisöille. Talousarviossa vahvistettujen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuosittain konsernitilinpäätöksen yhteydessä.

Henkilöstö- ja palkkahallintojärjestelmä Sarastian käyttöönotto

Henkilöstö- ja palkkahallintojärjestelmä Sarastian käyttöönotossa epäonnistuttiin usealla eri osa-alueella.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- varmistaa, että kaupunkitasoisten hankkeiden johtamisvastuu on selvästi osoitettu yhdelle päävastuulliselle johtajalle.
- panostaa kaupunkitasoisten uudistusten yhteydessä muutosjohtamiseen koko organisaatiossa.
- panostaa kaupungin kaikki henkilöstöryhmät tavoittavaan sisäiseen viestintään.
- panostaa ulkoiseen viestintään tilanteissa, joissa mahdollinen mainehaitta tunnistetaan.

kaupunginkanslian ja Taloushallintopalveluliikelaitoksen (Talpa) tulee

- kehittää henkilöstö- ja taloushallinnon prosesseja siten, että palkkavirheiden määrä saadaan mahdollisimman pieneksi.

Kaupunginkanslia toteaa, että suurten muutoshankkeiden hallintaa ja johtamisvastuun selkeyttämistä on parannettu sekä muutoshankkeita, että sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevaa ohjeistusta terävöittämällä.

Kansliapäällikkö on hyväksynyt 12.10.2023 (§ 144) Kaupunkiyhteisten muutoshankkeiden hallintamallin, joka on kaupunginkanslian, toimialojen ja liikelaitosten johtaville viranhaltijoille osoitettu toimintaohje. Hallintamalli tarkentaa muutoshankkeen asettamista, omistajuutta, tarvittavien voimavarojen arviointia sekä hankkeen tavoitteiden edellyttämää osallistamista.

Mallin mukaan kaupungin johtoryhmä käsittelee kaupunkiyhteiset muutoshankkeet ja hyväksyy hankkeen valmisteluvaiheen käynnistämisen. Muutoshanke asetetaan valmisteluvaiheen jälkeen kansliapäällikön, pormestarin tai kaupunginhallituksen päätöksellä hallintamallin mukaiseen hankesuunnitelmaan perustuen. Hankesuunnitelmassa on kuvattava myös hanketta koskeva viestintä. Asettaja nimeää muutoshankkeelle kaupungin ylimpään johtoon kuuluvan omistajan, jonka vastuulla on muutoshankkeen ohjaaminen ja sen tavoitteiden saavuttamisen varmistaminen. Hankkeelle osoitetaan riittävät voimavarat ja omistaja vastaa niiden käytön kokonaisuudesta. Hankkeelle asetetaan ohjausryhmä tukemaan tavoitteiden asettamista, saavuttamista ja seuranta sekä riskienhallintaa. Hankkeen omistaja toimii ryhmän puheenjohtajana ja siihen nimetään kaikki hankkeen kannalta kriittistä päätösvaltaa omaavat tahot. Hallintamallin organisointi ja toimeenpanon käynnistäminen on osoitettu kaupunginkanslian strategiaosastolle ja sen toimivuus arvioidaan vuoden 2025 loppuun mennessä.

Kaupunginvaltuuston 1.11.2023 päättämään Helsingin kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin on sisällytetty suurten muutoshankkeiden riskienhallinnan järjestäminen. Ohjeistuksen mukaan johtavien viranhaltijoiden tulee varmistaa, että hankkeissa, joilla on laajoja vaikutuksia kaupungin toimintaan ja talouteen, on järjestetty hankkeen alusta lähtien riittävät vaikutusten arvioinnit sekä dokumentoitu riskienhallinta.

Taloushallintopalveluliikelaitos toteaa ryhtyneensä toteuttamaan vakauttamishankkeen liikelaitoksen palkkapalveluille asettamia kehittämiskohteita.

Palkanlaskennan tilanne on vakiintunut ja virhemäärä on ollut tavoitetason (3 %) alapuolella jo useamman kuukauden ajan. Lokakuun palkkavirheprosentti on 1,8 % ja validoitujen palkkavirheiden osuus 0,9 %.

Lokakuun aikana saapuneista palkkavirheitä koskevista palvelupyynnöistä oli marraskuun alkuun mennessä käsitelty 68 % ja kaikista palvelupyynnöistä oli käsitelty 81 %. Palvelupyynnöitä tuli lokakuussa 12 059, ja näistä palkkavirheitä koskevia palvelupyynnöitä oli 1 189 kappaletta.

Korjauksia tehdään nopeasti lähes asetetun tavoitteen mukaisesti: mikäli henkilöltä puuttuu palkka kokonaan, saadaan se korjattua 2 päivää sen jälkeen, kun palkanlaskennassa on tieto korjattavasta asiasta ja 5 päivän kuluessa, mikäli osa palkasta puuttuu. Vanhoja, noin 4 kuukautta vanhoja korjaamattomia palkkavirheitä on vähän. Pääsääntöisesti korjataan kuluvan ja edellisen kuukauden virheitä.

Palkanlaskennan laadun kehittämistä jatketaan toimintatapojen ja prosessien kehittämisen kautta syksyn aikana.

Kaikki viivästyskorot ja maksut on maksettu kansliapäällikön päätöksen mukaisesti.

Esijärjestelmistä aiheutuvia manuaalivaltaisia prosessien pikaparannuksia on edistetty Kanava-hankkeen myötä. Näihin parannuksiin sisältyvät mm. kasvatuksen ja koulutuksen toimialan uusien ja päättyneiden työsuhteiden välitys liittymän kautta Sarastia365HR-järjestelmästä toimialan käyttäjähallinta-sovellukseen, henkilötietojen välitys liittymän kautta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan Jotbar-sovellukseen sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan Titania-sovellukseen liittymän kautta välitettävien poissaolotietojen korjaaminen siten, että ”suunniteltu” -tilassa olevia

poissaoloja ei välitetä. Samoin palvelukeskusliikelaitoksen Titania-liittymää on kehitetty siten, että tuplatyövuorokorvaus ja hälytysraha-tiedot saadaan välitettyä liittymän kautta edelleen Sarastia365HR-järjestelmään.

Titania-työvuorosuunnittelujärjestelmän hyödyntämisen kehittäminen palkanmaksun laadun parantamisessa on projektoitu. Kehittäminen pitää sisällään nopeita hyötyjä, teknologian selvittämistä, prosessikehitystä ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen liittyviä osa-alueita.

Vuoden 2022 tulorekisterikorjaukset saatiin tehtyä 31.8.23 mennessä. Yhteistyö sidosryhmien, mm. Verottajan, Kelan ja Kevan kanssa on tiivistä ja jatkuvaa. Tulorekisterin toiminnallisuuksien kehittämistä jatketaan järjestelmätoimittajan kanssa. Lisäksi selvitetään ja testataan RPA:n mahdollista hyödyntämistä korjauksissa ja on luotu uusia toimintatapoja ajojen muodostus- ja lähetysvirheiden tarkistukseen. Kaupunkitasoista ohjeistusta ja neuvontaa on lisätty, joka on parantanut muun muassa poissaolojen ajantasaisista ilmoittamista, joka on vähentänyt turhien perusteettomien etujen syntymistä. Tulorekisterin tietojen ajantasaisuuden osalta tavoitetasoa ei ole vielä saavutettu. Kehitystyötä ja uusien toimintatapojen edistämistä jatketaan edelleen aktiivisesti.

Palkkatapahtumien virheellisiä laskentatunnisteita on saatu vähennettyä lisäämällä kontrolleja, osaamista sekä liittymien kautta siirtyvän aineiston tarkastuksia. Virheiden vähenemisen ansiosta palkka-aineiston siirtyminen kirjanpitoon on nopeutunut ja kirjanpitoaineistot saadaan pääosin siirrettyä kirjanpitoon tavoiteaikataulussa.

Palkkakirjanpidon haasteena on edelleen Sarastian puutteellinen raportointi. Raportointia edistetään erillisellä projektilla Sarastian kanssa, mutta edistyminen on hidasta Sarastia resurssipulan takia. Raporttien puuttumisen vuoksi palkkakirjanpitoaineistojen täsmäyttäminen sekä mahdollisten eroavaisuuksia selvittäminen on haastavaa palkkakirjanpidossa, jossa ylläpidetään suurempaa henkilöresurssointia, kunnes tilannetta saadaan paremmaksi.

Palkanmaksun oikeellisuutta koskeva data-analyysin tuottaminen on hankittu PWC:ltä. Analyysin tuottamista on ohjattu yhteistyössä sekä kanslian että taloushallintopalveluliikelaitoksen toimesta.

Palkkaprossin prosessikontrollit on tehty ja vastuutettu ja niiden kehittämistyö jatkuu.

Palkkalaskelman selkeyteen vaikuttaa moni asia, kuten mm. palkanlaskentaan toimitettavien tietojen (palkankorotukset, poissaolot jne.) ajantasaisuus, ulkoasu ja järjestelmän termistö. Palkkalaskelman lukuoppaita on julkaistu Helsingin kaupungin intranettiin asiaa selkiyttämiseksi.

Taloushallintopalveluliikelaitoksen on työn alla ”oppiva kurssi palkanmaksun perusteista” henkilöstölle ja uusille työntekijöille.

Verkkopalkkaa on kehitetty siten, että tietosisältöön ja ulkoasuun on tehty muutoksia.

Kanslia käy läpi liikaa maksettujen palkkojen periaatteita ja ohjeistusta. Tavoitteena on yhtenäinen toimintamalli koko kaupungilla sekä yhteisen toimintamallin noudattaminen. Liikaa maksettujen palkkojen prosessikuvaukset on laadittu.

Liikaa maksettujen palkkojen perintäprosessin toimivuutta on selvitetty yhteistyössä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa. Selvitys on koskenut palkanpalautusten nykyprosessin haasteita ja siinä on etsitty ratkaisuja saada prosessista toimivampi. Viimeisimmän selityksen tulokset on saatu lokakuun 2023 aikana. Selvityksessä kävi ilmi, että palkanpalautusten prosessi oli hyvin manuaalinen ja virheherkkä. Toimivaa raportointia, jolla tunnistetaan perittäviä virheellisesti maksettuja palkkoja, ei ole saatavilla palkkajärjestelmästä. Laskujen tekeminen on hankalaa ja manuaalista. Selvityksen johdosta on käynnistetty korjaavia toimenpiteitä kuten raportoinnin kehitys Sarastiasta, SAPin käyttö palkanpalautusten käsittelyyn ja seurantaan sekä prosessien uudistaminen.

Taloushallintopalveluliikelaitos on ollut mukana kaupunginkanslian johtamassa virhelähdetyön seurantaprojektissa. Tämän lisäksi liikelaitoksella on omaa palkanmaksun laadunseurantaa ja prosessista tuotetaan dataa myös asiakkaalle. Lisäksi keväällä 2023 on otettu käyttöön palvelunhallintajärjestelmä, jonka avulla asiakkaiden yhteydenotot on keskitetty, millä on ollut suuri vaikutus siinä, että asiakkaat saavat vastauksia kysymyksiinsä nopeammin ja mahdollisia palkkavirheitä saadaan korjattua nopeammin.

Rakennusomaisuuden tehokas käyttö

Kaupungin sisäiset prosessit tukevat pääosin rakennusomaisuuden hallintaa ja omistamista, mutta tyhjästä tiloista luopumisessa on vielä kehitettävää.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkiympäristön toimialan tulee yhteistyössä muiden toimialojen kanssa

- tehostaa kaupunkistrategian linjauksen toteuttamista luopumalla kaupungin omistamista tarpeettomista tiloista ja kehittää omistamisen pitkän tähtäimen suunnitelmallisuutta.

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- varmistaa toimitilastrategian ja sitä tukevien ohjelmien toimenpiteiden toteuttaminen ennen seuraavia rakennusomaisuutta koskevia strategia- tai ohjelmauudistuksia.
- selvittää tarkoituksenmukaisin tapa järjestää Hekan liiketilojen vuokraus.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että kaupunkiyhteiset palveluverkkosuunnittelun periaatteet on laadittu toimialojen yhteistyönä. Tilatarpeiden käsittelyprosessia on tarkennettu. Toimialoilta on saatu listaus tarpeettomaksi jäävistä tiloista seuraavalle 10 vuodelle, minkä pohjalta on aloitettu tarpeettomaksi jäävien tilojen arvottamisprosessin uudistaminen. Arvottamisprosessissa on tarkoitus selvittää, soveltuuko tila/tilat vielä kaupungin omaan käyttöön jollekin toiselle toimialalle vai siirtyykö tila/tilat luopumisen prosessiin.

Toimitilastrategian toimeenpanon ohjausryhmään on valmisteltu esitys, jonka mukaan kiinteistöpoliittisen ohjelman, sisäilmaohjelman ja niiden yhteisen toteutusohjelman seuranta muutetaan. Kiinteistöpoliittinen ohjelma kirjataan sulautetuksi toimitilastrategiaan. Toteutusohjelman edelleen ajankohtaiset ja keskeneräiset toimenpiteet on siirretty toimitilastrategian toimeenpano-ohjelmaan tai Tilat-palvelun sisäisen kehittämisen tehtäviksi. Kiinteistöpoliittisen ohjelman toteutumisen erillinen seuranta voidaan näin ollen lopettaa. Sisäilmaohjelman ja siihen liittyvien toteutusohjelman toimenpiteiden seuranta siirretään kaupungin sisäilmaryhmälle.

Hekan liike- ja palvelutilojen selvitysprojekti on käynnistynyt kaupunkiympäristön toimialan johtoryhmän keskustelulla huhtikuussa 2023. Selvityksessä on tähän mennessä analysoitu tyhjen tilojen sijaintia, kokoa, kustannuksia sekä syitä ilmiöön. Lisäksi on valmisteltu toimenpiteitä, joilla tyhjen tilojen määrää voidaan vähentää.

Henkilöstön työhyvinvointi sekä pito- ja vetovoima seniorikeskuksissa

Seniorikeskuksissa on toteutettu erilaisia toimenpiteitä henkilöstön työhyvinvoinnin sekä pito- ja vetovoiman parantamiseksi, mutta työhyvinvointi on heikentynyt edelleen. Hoitajista on valtakunnallinen työvoimapula.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialan tulee

- varmistaa, että lakisääteinen henkilöstömitoitus toteutuu kaupungin kaikissa seniorikeskusten yksiköissä ja osastoissa.
- kehittää seniorikeskusten sijaisjärjestelyitä.
- jatkaa toimenpiteitä työhyvinvoinnin sekä pito- ja vetovoiman parantamiseksi seniorikeskuksissa.

kaupunginkanslian tulee

- selvittää, ovatko Helsingin kaupungin tarjoamat henkilöstöedut kilpailukykyisiä hyvinvointialueisiin ja muihin seniorikeskusten kanssa työvoimasta kilpaileviin työnantajiin verrattuna.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala toteaa, että työhyvinvoinnin sekä pito- ja vetovoiman parantamiseksi on tehty toimenpiteitä, mutta samaan aikaan hoitajapula on pahentunut valtakunnallisesti. Koronan vaikutukset näkyvät niin henkilöstön työhyvinvoinnissa, kuten pito- ja saatavuusongelmien heikentymisenä.

Seniorikeskusten tukipalveluja, kuten pesulapalveluja ja avustavaa ruokahuoltoa on lisätty, jotta henkilökunnan työpanos kohdistuu enemmän asiakastyöhön. 1.4.2023 alkaen seniorikeskukset ovat saaneet yhteensä 87 uutta vakanssia, jotta nykyinen mitoitusvaade 0,65 pystytään turvaamaan. Näistä vakansseista on 58 hoiva-avustajia, 14 lähihoitajia, kaksi kulttuuriohjaajaa, kaksi sosiaaliohjaajaa, yksi sairaanhoitajaa, neljä vastaavia sairaanhoitajia, kaksi fysioterapeuttia ja neljä toimintaterapeuttia. Tällä hetkellä jokaisessa työyksikössä mitoitus täyttää nykyisen 0,65 vaateen, joten mitoitusvaateeseen pääsy on realistista.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa on käynnistetty kansainvälistä rekrytointia. Huhti-toukokuussa 2023 aloitti ensimmäiset 24 hoiva-avustajaa, jotka ovat aloittaneet syksyllä 2023 työskentelemään lähihoitajia oppisopimuksella. Marras-joulukuussa Suomeen saapuu 30 sairaanhoitajaa, jotka suorittavat pätevyitysmiskoulutuksen Suomessa. Heidän lisäksi saapuu 15 hoiva-avustajaa, jotka

kouluttautuvat lähihoitajiksi. Kansainvälistä rekrytointia tullaan jatkamaan.

Seniorikeskusten sijaisjärjestelyssä tehostetaan entisestään yksiköiden välillä henkilöstön siirtymistä mahdollisuuksien mukaan. Mikäli sijainen tarvitaan eikä muissa yksiköissä ole vapaana olevia työntekijöitä niin täytetään puutos tuntilistalaisella, tilataan työntekijä Seuresta tai kysytään voiko omasta henkilökunnasta joku tehdä tuplavuoron tai tulla vapaapäivältä töihin. Yksikkökohtaisissa kehittämistehtävissä ja niistä nousevissa toimenpiteissä esille nousi sijaisten hyvän vastaanoton ja perehdyttämisen merkitys. Yksiköiden omissa kesäsijaisrekrytoinneissa on mahdollista ottaa käyttöön rekryointipalkkio. Palkkion suuruus määräytyy työsuhteen keston mukaan ja maksetaan kahdessa osassa. Syksyllä 2023 sijaisjärjestelyt on yhdenmukaistettu yksiköiden välillä. Sijaisjärjestelyjen kehittämiseksi on tehty paljon kehittämistyötä vuonna 2023 ja tiivistä yhteistyötä Seuren kanssa on jatkettu.

Toimenpiteitä henkilöstön työhyvinvoinnin sekä pito- ja vetovoiman parantamiseksi seniorikeskuksissa jatketaan. Vuoden 2023 alusta seniorikeskukset on yhdistetty yhteen palvelukokonaisuuteen sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen organisaatiouudistuksen yhteydessä ja niille on tehty uusi toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelmaa on työstetty yhdessä johdon, asukkaiden ja henkilöstön kanssa. Toimintasuunnitelman vuosien 2023–2025 tavoitteena on muun muassa mahdollistaa laadukas ja turvallinen toiminta, panostaa henkilöstön hyvinvointiin, kehittää johtamis- ja toimintakulttuuria. Kevään 2023 aikana on järjestetty kahdeksan henkilöstötilaisuutta, joihin on ollut osallistujina noin 1000 työntekijää. Syksyn 2023 aikana tilaisuuksia järjestettiin neljä lisää ja näihin on osallistunut reilu 300 työntekijää. Näissä tilaisuuksissa on käyty läpi muun muassa seniorikeskusten arvoja ja toimintasuunnitelmaa ja niihin liittyvissä työpajoissa on käyty läpi henkilöstön hyvinvointiin sekä pito- ja vetovoimaan liittyviä asioita. Käyttöön on otettu epämuodolliset johtamisen foorumit.

Titania-työvuorojärjestelmään on kehitetty henkilöstömitoitukseen reaaliaikainen seurantatyökalu ja seniorikeskuksissa on käynnistetty lähihoitajien ja hoiva-avustajien yhteisrekrytoinnit. Seniorikeskusten edustajat ovat mukana yhteisöllisen ja ergonomisen työvoimasuunnittelun verkostossa. Jokainen esihenkilö on tehnyt oman kehittämissuunnitelman. Jokaisessa seniorikeskuksessa pidetään tyhy-kokous ja yhteistoimintakokoukset sovitusti.

Maaliskuussa 2023 seniorikeskusten johtoryhmässä on käyty läpi toimialan työhyvinvointisuunnitelma ja keskusteltu arjen työhyvinvointia tukevista toimintamalleista. Henkilöstöä kannustetaan osallistumaan kaupungin ja toimialan järjestämiin työhyvinvointia tukeviin valmennuksiin, tilaisuuksiin ja lyhyisiin hyvinvointiaiheisiin valmennuksiin ja niitä voidaan käyttää muun muassa yksikkö kokouksissa. Seniorikeskusten henkilökunnalle suunnatun täydennyskoulutuksen lisäksi työhyvinvointia tukevaa koulutusta on jatkettu. HR-palvelut on tarjonnut tehostettua tukea kahdeksalle seniorikeskuksen yksikölle. Tätä toimintaa on jatkettu ja toimintaa on aloitettu uusissa yksiköissä. Myös lähiesimiehille on tarjottu tehostettua tukea tarpeen mukaan. Yksiköitä tuetaan myös esimerkiksi työtä sujuvoittavien Lean-toimintamallien käyttöönotossa.

Jokaisessa seniorikeskuksen työyksikössä on käyty arvokeskustelua yhteisen materiaalin avulla ja sen pohjalta on toteutettu kehittämistehtävät ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Keskeisiksi asioiksi näissä nousee, yhteisistä pelisäännöistä kiinnipitäminen, tiedonkulun parantaminen tiimeissä, yhteistyön lisääminen työntekijöiden ja johdon välillä, työkavereista huolehtiminen, rakentavan palautteen antaminen, panostaminen tiimin yhteiseen toimintaan ja keskusteluun. Lisäksi esille nousevat yhteistoiminnan ja kommunikaation kehittäminen, panostaminen työhyvinvointiin ja tyhy-päiviin sekä työn parempi suunnittelu.

Kaupunginkanslia toteaa, että palkkakehitysohjelmassa huomioitiin vuonna 2023 korotukset seniorikeskusten ja palvelutalojen vastaaville sairaanhoitajille, apulaisosastonhoitajille ja osastonhoitajille.

Kaupunginkanslia toteaa selvittäneensä naapurikaupunkien ja hyvinvointialueiden henkilöstöetuja niiltä osin kuin niitä koskevia tietoja on saatavissa julkisista lähteistä. Henkilöstöedut ovat osittain samoja kuin Helsingissä, ja etujen euromääräiset arvot vaihtelevat. Henkilöstöetujen selvitystä jatketaan edelleen.

Henkilöstön työhyvinvointi sekä pito- ja vetovoima varhaiskasvatuksessa

Päiväkotien henkilöstön saatavuus on vaikeutunut ja työhyvinvointi heikentynyt, vaikka kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on toteutettu paljon toimenpiteitä työhyvinvoinnin sekä pito- ja vetovoiman parantamiseksi. Pätevistä työntekijöistä on vakava pulaa valtakunnallisesti ja tämä edellyttää tehostettuja toimenpiteitä myös jatkossa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- jatkaa palkkakehitysohjelman toteuttamista työvoimapulasta kärsivissä ammattiryhmissä.
- tehostaa edunvalvontaa valtion suuntaan varhaiskasvatusalan riittävien opiskelupaikkojen turvaamiseksi.

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- ottaa varhaiskasvatuksessa entistä paremmin huomioon henkilöstön näkemykset päätettäessä siitä, mitä työoloja parantavia toimenpiteitä työyhteisötasolla tehdään.
- jatkaa johtamisen kehittämistä varhaiskasvatuksessa.
- varmistaa, että varhaiskasvatuksessa voidaan keskittyä perustyöhön.
- varmistaa henkilöstöraportoinnin riittävyys ja oikeellisuus.
- selvittää, voisiko Helsinki-lisän palauttaminen joiltakin osin helpottaa vaikeaa henkilöstötilannetta.

kaupunginkanslian tulee

- selvittää, ovatko Helsingin kaupungin tarjoamat henkilöstöedut kilpailukykyisiä naapurikaupunkeihin verrattuna.

Kaupunginkanslia toteaa, että palkkakehitysohjelmassa huomioitiin vuonna 2023 korotukset varhaiskasvatuksen lastenhoitajille sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajille ja kiertäville erityisopettajille.

Varhaiskasvatuksen aloituspaikkojen lisääminen on yksi varhaiskasvatukselle laadittuun edunvalvontasuunnitelmaan tavoitteista, ja aloituspaikkojen lisäys sisältyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan. Edunvalvontaa on jatkettu syyskaudella tapaamisissa ministeriön ja muiden sidosryhmien edustajien kanssa. Tavoitteiden edistymistä on seurattu mm. varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden koordinaatioryhmässä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteaa, että varhaiskasvatuksen palkkoja on korotettu vuosien 2017–2021 aikana kaikkien järjestelyerä- ja palkkakehitysohjelmakorotusten yhteydessä. Lisäksi korotuksia on kohdennettu alueelliseen yhdenvertaisuuslisään, saatavuuslisään sekä rekrytoinnin yhteydessä käytettyihin palkkioihin. Korotuksia jatketaan järjestelyerien ja palkkakehitysohjelmien yhteyksissä. Toimiala on toimittanut varhaiskasvatuksen osalta palkankorotustarpeet kaupunginkansliaan palkkaohjelmavalmistelua varten.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on pyrkinyt parantamaan henkilöstön saatavuutta monilla toimenpiteillä, mutta varhaiskasvatuksen opettajista on pulaa koko maassa. Valtio ei ole lisännyt varhaiskasvatuksen opettajien koulutuksen aloituspaikkoja tarvetta vastaavasti varsinkaan pääkaupunkiseudulla. Henkilöstöpulaan vastaamisella tulee olla korkea prioriteetti edunvalvonnassa ja kaupungin agendalla.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla koottiin edunvalvonnalliset kärjet hallitusohjelmaan vaikuttamista varten ja tehtiin vaikuttamissuunnitelma sekä tavattiin keskeisiä yhteistyöverkostoja. Riittävien opiskelupaikkojen turvaaminen on ollut keskeinen osa toimialan ja kaupungin edunvalvontaa. Hallitusohjelma on analysoitu varhaiskasvatuksen näkökulmasta ja tavattu keskeisiä yhteistyötoimijoita sen puitteissa.

Toimialalla on toteutettu useita toimenpiteitä, joissa henkilöstön näkemyksiä on otettu suunnitelmallisemmin huomioon mietittäessä työoloja parantavia toimenpiteitä työyhteisötasolla.

Syksyn 2023 johtamisrakenteen arvioinnissa ja kehittämisessä on kuultu henkilöstöä, esihenkilöitä ja varajohtajia haastatteluin ja työyhteisökyselyin. Arvioinnin eri vaiheisiin liittyvät nostot ja havainnot tuodaan aktiivisesti yhteiseen keskusteluun, jotta kuullaan, mitä ajatuksia ne työyhteisöissä herättävät. Myös osaamisen kehittämisen tarpeiden sekä kertapalkitsemisen kehittämisen yhteydessä henkilöstö ja esihenkilöt ovat osallisena.

14.9.2023 järjestettiin Yhdessä eteenpäin -tilaisuus, johon oli kutsuttuna toimialan esihenkilöitä ja henkilöstöä. Tilaisuuden teemana oli työhyvinvointi, ja ryhmätyöskentelyn teemana oli osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet työyhteisössä. Työskentelyn tuotoksia käytetään toimialan työhyvinvointisuunnitelman tavoitteissa vuonna 2024.

Jokaisella varhaiskasvatusalueella järjestetään Mitä meille kuuluu? -tilaisuudet henkilöstölle syksyllä 2023. Tilaisuuksissa kuullaan ja keskustellaan henkilöstölle tärkeistä ajankohtaisista asioista ja kuullaan henkilöstön näkemyksiä saatavuuteen ja työoloja parantaviin toimenpiteisiin liittyen. Henkilöstö on itse valinnut kysymykset, joista tilaisuudessa toivotaan keskustelua.

Kaikissa työyhteisöissä käsitellään ja hyödynnetään syksyn 2023 Fiilari-henkilöstötutkimuksen tuloksia ja mietitään oman työyhteisön työolojen parantamista.

Toimialalla arvioidaan yhteistoimintarakenteiden toimivuutta ja arjen yhteistoimintaa vuoden 2023 ja vuoden 2024 alun aikana.

Johtamisen kehittäminen nähdään tärkeänä työhyvinvoinnin edistämisessä. Osana johtamisen kehittämistä varhaiskasvatuksessa jatketaan johtamisrakenteiden arviointia ja kehittämistä vuoden 2023–2024 aikana. Johtamisrakenteita uudistamalla halutaan huolehtia työyhteisöjen hyvinvoinnista ja varmistaa, että esihenkilöillä on tarvittava aika henkilöstön ja pedagogiikan johtamiseen. Tavoitteena on käynnistää jo vuoden 2024 aikana johtamisrakenteenkokeiluja suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ja saada kokemusta niiden toimivuudesta. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa johtamisrakenteen uudistus, jossa varajohtajaresursseja lisättiin, toteutettiin keväällä 2023, ja vuonna 2024 se on tarkoitus vakiinnuttaa. Varajohtajille järjestetään toimintavuotena 2023–2024 perehdytystilaisuuksia ja johtamisrakenteen uudistuksesta teetetään arviointi 2024.

Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa panostetaan positiivisen pedagogiikan johtamiseen Se det goda -koulutuskokonaisuuden avulla.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen perustyössä tärkeintä on lasten parissa tehtävä työ, kuten lasten sosiaalisten- ja tunnetaitojen tukeminen, leikin pedagogiikka sekä kielellisten, matemaattisten ja liikunnallisten valmiuksien vahvistaminen.

Perustyöhön keskittyminen edellyttää toimivia tukirakenteita. Sijaisjärjestelyjä on vahvistettu lisäämällä edelleen nopean avun yksikköön omaa sijaisresurssia, joka on voitu kohdentaa entistä paremmin äkillisistä poissaoloista johtuvaan henkilöstövajeeseen.

Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laatimiseen liittyvää ohjeistusta on selkeytetty, ja varhaiskasvatussuunnitelman, ryhmän pedagogisen suunnitelman ja portfolion käyttöön toiminnan suunnittelun ja arvioinnin tukena on koulutettu henkilöstöä. Henkilöstön ymmärtäessä suunnittelun ja arvioinnin merkityksen hyvän pedagogisen toiminnan pohjana, vapautuu aikaa kirjaamiselta lapsiryhmätyöhön.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on syksystä 2023 alkaen järjestetty kauden alussa eri henkilöstöryhmille (avustajat, varhaiskasvatuksen lastenhoitajat, varhaiskasvatuksen opettajat, esiopetuksesta vastaavat opettajat) koulutukset, joissa on käyty läpi perustyöhön liittyviä asioita, kuten esimerkiksi lapsen tuen järjestämistä. Syksyn alkuun keskitetyillä koulutuksilla on

varmistettu, että sama tieto tavoittaa yhtäaikaaisesti mahdollisimman monta työntekijää.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sitovien tavoitteiden mittarit on asetettu siten, että niiden mukaisella toiminnalla on vahvistettu henkilöstön perustyön osaamista. Vuonna 2023 sitovan tavoitteen mittari on kohdistunut lasten tunne- ja vuorovaikutustaitojen ja niiden tukemiseen liittyvän henkilöstön osaamisen vahvistamiseen.

Toimialalla ei voida varmistaa henkilöstöraportoinnin riittävyttä ja oikeellisuutta, ennen kuin kaupungilla on käytössä kaupunkitasoinen kokonaisjärjestelmä. Toimialan kriittisiä raportoinnin tarpeita on koottu kaupunginkansliaan, joka vastaa järjestelmän kehitystyöstä.

Nykyisestä Sarastia-järjestelmästä ei ole mahdollista saada riittäviä henkilöstöraportoinnin tietoja esimerkiksi työvoimavajeesta, joka selvitetään kaksi kertaa vuodessa yhteistyössä PKS-kuntien kanssa valmistellulla manuaalisella tiedonkeruulla päiväkodin johtajilta. Sarastiasta saatavaa henkilöstötietoa hyödynnetään kvartaaleittain toteutettavan johdon raportointipäivien yhteydessä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei ole aloitettu selvitystyötä Helsinki-lisän palauttamisen osalta, koska varhaiskasvatuksen osallistumisastetta pyritään kaupunkistrategiassa linjatusti edelleen nostamaan. Varhaiskasvatuksen ulkopuolelle jääminen lisää lasten taustaan kytkeytyvää eriarvoisuutta ja heikentää kouluvalmiuksien kehitystä. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen vuonna 2022 julkaistussa tutkimuksessa selvitettiin kotihoidon tuen kuntalisän vaikutusta lapsiin neuvolan testien seurannalla. Mikään aineiston mittareista ei osoittanut positiivista vaikutusta kotihoidon tuen kuntalisän vaikutuksista lapsiin. Tutkimuksen mukaan suurempi kotihoidon tuen kuntalisä voi vähentää äitien työllisyyttä ja tuloja kymmenen vuotta lapsen saannin jälkeen. Kelan ja THL:n vuonna 2022 toteuttaman perhevapaakyselyn mukaan yhä useampi vanhempi pitää entistä nuorempaa lasta valmiina aloittamaan varhaiskasvatuksessa verrattuna vuonna 2019 tehtyyn kyselyyn. Useimmat vanhemmat kokivat, että sopiva ikä laittaa lapsi varhaiskasvatukseen on 1,5–2 vuotta. Korkeasti koulutettujen vanhempien käsitys sopivasta aloitusiästä oli matalampi kuin muilla vanhemmilla. Kyselyssä lapsen varhaiskasvatuksen aloitusiän myöhentämisen merkittäväksi syyksi ei noussut vanhempien epäily varhaiskasvatuksen heikosta laadusta tai saatavuudesta.

Kaupunginkanslia toteaa selvittäneensä naapurikaupunkien ja hyvinvointialueiden henkilöstöetuja niiltä osin kuin niitä koskevia

tietoja on saatavissa julkisista lähteistä. Henkilöstöedut ovat osittain samoja kuin Helsingissä, ja etujen euromääräiset arvot vaihtelevat. Henkilöstöetujen selvitystä jatketaan edelleen.

Toisen asteen opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen

Toisen asteen opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi on toteutettu paljon toimenpiteitä, mutta mielenterveyspalvelujen saatavuudessa on puutteita.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan opiskeluhuollon kanssa
- laatia mahdollisimman pian valmiiksi nuorten mielenterveyspalvelujen palveluketju ja hoidon porrastus yhteistyössä kaikkien nuorten mielen hyvinvoinnista vastaavien tahojen kanssa. Porrastuksen yhteydessä tulee määritellä selkeästi, miten mielenterveysasiakkaat etenevät hoitoketjussa, sekä palvelujen vastuutahot.
 - varmistaa, että nuorten mielenterveyspalvelujen palveluketju, hoidon porrastus ja ohjeistus tehdään tutuiksi sekä henkilöstölle että asiakkaille.
 - varmistaa, että keskivaikeasta mielenterveysongelmasta kärsivät nuoret pääsevät Nuorisoaseman palveluihin ennen kuin nuoren ongelmat pahenevat.

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee yhteistyössä

- parantaa opiskeluhuollon psykologipalvelujen saatavuutta ja psykologien pysyvyyttä.

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa tulee

- tukea hyvinvointikahviloiden järjestämistä siten, että niiden toiminta vakiintuu kaikissa lukioissa ja Stadin AO:n toimipisteissä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala toimiala toteaa, että opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajat ja mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajat toimivat opiskelijan psyykkisen terveyden edistämiseksi, erityisen tuen tarpeen tunnistamiseksi sekä opiskelu- ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi tukien opiskelijan elämänhallintaa. Opiskeluterveydenhuollossa jalkautettiin edelleen HoT-matriisi- ja IPC-menetelmän (interpersoonallinen ohjanta) mukaisia opiskelijan tapaamisia (interpersonaalinen terapia nuorille). Lisäksi

terveydenhoitajia on koulutettu ja koulutetaan lisää IPC-menetelmään ja sairaanhoitajia IPT-N -menetelmään ja on oltu mukana nuorten interventionavigaattori- ja Ohjattu omahoito -pilotissa. Ohjattu omahoito -menetelmäkoulutus laajeni kesäkuussa yli 40 hoitajalle ja syksyllä 2023 loppuilla terveydenhoitajille. Lisäksi kaikki koulutettiin Common Approach -mallin käyttöön. Myös liikkumisen mini-interventio-pilotissa on oltu mukana. Näiden menetelmien avulla lasten ja nuorten palvelujen saatavuutta pystytään parantamaan. Keväällä 2024 sekä terveydenhoitajia että mielenterveys- ja päihdesairaanhoitajia tullaan kouluttamaan lisää nuorten interventionavigaattorin käyttöön.

Terveydenhoitajien mitoitussuosituksen toteutuminen mahdollistaa paremmin edellä mainittujen menetelmien haltuunoton ja käytön. Mitoitusta seurataan ja tarvittaessa terveydenhoitajien määrää pyritään lisäämään, jotta mitoitussuositus (570 suhteessa opiskelijamäärään ja 460 suhteessa oppilasmäärään) toteutuisi.

Opiskeluterveydenhuollon haasteena nuorten mielenterveysasioissa oli edelleen opiskelijoiden ohjaaminen eteenpäin silloin, kun terveydenhoitajien ja/tai mielenterveys- ja päihdesairaanhoitajien antama tuki ei ollut riittävää. Opiskeluterveydenhuollon lääkärin työpanos kohdentui alle 23-vuotiaiden opiskelijoiden terveystarkastuksiin, opiskelukykyyn ja mielenterveyteen liittyvien asioiden hoitamiseen. Muutamien toisen asteen oppilaitoksien opiskelijoille ei ollut lainkaan nimettyä lääkäriä. Lisäksi tehtiin digikonsultaatioita opiskeluterveydenhuollon lääkäreille.

Myös mielenterveyteen ja ADHD-selvittelyihin liittyvät käynnit lisääntyivät oleellisesti ja vastaanottoajat pidentyivät näiden käyntien myötä. Samoin lisäkäyntien tarve kasvoi. Opiskeluterveydenhuollossa hoidettiin lieviä ja osittain keskivaikeita mielenterveysongelmia sekä paljon palveluja tarvitsevia enenemässä määrin (useat ja pidentyneet vastaanottokäynnit).

Nuorisoasema ja Nuorten Päihdepalvelu Pysäkki ovat aloittaneet toimintansa syyskuun alusta. Helsingin Nuorisoasema palvelee mielenterveyspalveluja tarvitsevia helsinkiläisiä 13–23-vuotiaita nuoria. Ensisijaisia kanavia nuorille hakea apua mielenterveyden ongelmassa ovat oman oppilaitoksen terveydenhoitaja, psykologi ja kuraattori tai matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupisteet (Mieppi). Mieppiin ei tarvita lääkärin laatimaa lähetettä, vaan asiakas hakeutuu itse palveluun, joko ottamalla pisteeseen yhteyttä puhelimitse, tekemällä yksikköön ajanvarauksen Maisassa,

hakeutumalla walk-in -vastaanotolle tai täyttämällä sähköisen yhteydenottopyynnön Helsingin kaupungin internet-sivuilla. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen julkaisemisen jälkeen on avattu uusi Lyhytterapiayksikkö, jossa työskentelee 17 sairaanhoitajaa ja 3 psykologia toteuttaen lyhytterapeuttisia strukturoituja interventioita Helsingin kaupungin perustason palveluista ohjautuville asiakkaille 13 ikävuodesta ylöspäin. Nuorisoasema on tarkoitettu nuorille, joiden mielenterveyden ongelma ei helpotu tai väisty perustason menetelmien avulla ja joiden ongelma ei ole niin vaikea-asteinen, että nuori täyttäisi HUSin nuorisopsykiatrian pääsykriteerit. Nuorisoasemalle voidaan laatia lähete, kun nuoren kanssa on työskennelty vaikuttavia menetelmiä hyödyntäen ja hänen tilanteensa on arvioitu sellaiseksi, että yksikön omat tukitoimet eivät ole riittäviä. Lähetteen ei tarvitse olla lääkärin lähete.

Nuorten Päihdepalvelu Pysäkin palvelut on suunnattu vakavilla päihde- ja riippuvuusongelmilla oireileville sekä syrjäytymisvaarassa oleville nuorille. Palvelu on tarkoitettu 13–23-vuotiaille helsinkiläisille. Ensisijaisia kanavia hakea tukea päihteitä kokeileville tai satunnaisesti käyttäville nuorille ovat oman oppilaitoksen terveydenhoitaja, psykologi ja kuraattori sekä alueen nuorisotyö. Nuori voi hakeutua Pysäkille asiakkaaksi ilman lähetettä joko itse tai ammattilaisen saattamana. Ammattilainen voi halutessaan ohjata nuoren Pysäkin palveluihin myös palvelulähetteellä.

Nuorisoasema ja Nuorten Päihdepalvelu Pysäkki toimivat tiiviissä yhteistyössä ja palvelut tarjotaan nuorille räätälöidysti yhdestä palvelupisteestä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteaa, että nuorten mielenterveyspalvelujen palveluketju on laadittu yhteistyössä nuorten mielen hyvinvoinnista vastaavien tahojen kanssa. Lievien ja keskivaikeiden mielenterveyden haasteiden määrittäminen on ollut haastavaa. Opiskeluhoito on ensisijaisesti ennalta ehkäisevää ja varhaista tukea antavaa.

Opiskeluhoitopalveluiden kuvaus on laadittu yhteistyössä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan kanssa. Kuvauksesta käy ilmi kaikki toisen asteen opiskelijan tukipalvelut niin oppilaitoksessa kuin sen ulkopuolella. Kuvaus on esitelty oppilaitosten johdolle ja henkilöstölle ja sen jalkauttamissuunnitelma on jaettu oppilaitoksille. Materiaalit opiskelijoille esittelemisen tueksi on jaettu oppilaitoksiin ja kuvausta esitellään myös huoltajien illoissa.

Terapiat etulinjaan -hankkeen tarjoamia ohjatun omahoidon ja lyhytterapeuttisten menetelmien koulutuksia on järjestetty opiskeluhuollon henkilöstölle. Terveystenhoitajia on koulutettu noin 30. Kuraattoreita ja psykologeja koulutettu noin 10 ja heitä koulutetaan lisää parhaillaan. Kaikki kuraattorit ja psykologit koulutetaan myös HoT-lyhytintervention ja restoratiivisten menetelmien käyttöön.

Opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajista noin 50 henkilöä on koulutettu ja koulutetaan masennusoireilun ehkäisyyn ja hoitoon suunnitellun IPC-menetelmän käyttöön. Lisäksi mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajia on koulutettu ja koulutetaan IPT-N-terapiamenetelmään.

Helsingin kaupungin psykiatria- ja päihdepalvelut jaettiin syyskuun alussa kahdeksi palveluksi. Merkittävin palveluihin liittyvä muutos nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen järjestämisen osalta on Nuorisoaseman jakaminen päihdepalveluja ja mielenterveyspalveluja antaviksi yksiköiksi.

Lyhytterapiayksikkö on Helsingin kaupungin uusi yksikkö, joka tarjoaa lyhytterapeuttisia hoitoja yli 13-vuotiaille helsinkiläisille. Yksikössä työskentelee sairaanhoitajia ja psykologeja. Lyhytterapiayksikköön voi ohjautua lievista ja keskivaikeista mielenterveysoireista kärsivät nuoret, ja aikuiset. Lyhytterapiayksikkö sijoittuu hoidon porrastuksen mukaan toisen portaan hoitomuodoksi, ja yksikköön voidaan lähettää nuori, jolle ensimmäisen portaan hoitomuoto (esim. ohjattu omahoito) jää riittämättömäksi.

Palveluun ohjaaminen on ollut haasteellista, sillä keskivaikeita mielenterveysongelmia hoitava Nuorisoasema on ollut edelleen ruuhkautunut, minkä takia opiskeluhuollossa kannatellaan myös vaikeammin oireilevia opiskelijoita. Nuorisoasema edellyttää, että opiskeluhuollossa kannatellaan nuorta koko jonotusajan, joka on tällä hetkellä kuusi kuukautta. Tämä hidastaa uusien asiakkaiden pääsyä opiskeluhuollon palveluihin. Etulinjan lyhytterapiayksikön toivotaan tuovan helpotusta ruuhkautuneeseen tilanteeseen.

Toisen asteen opiskeluhuollon kaikki psykologivakanssit on saatu täytettyä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla suhtaudutaan lisäkouluttautumiseen myönteisesti, mikä lisää henkilöstön pysyvyyttä. Kuitenkin alati kasvava palkkaero lähikuntien kanssa haastaa psykologien pysyvyyttä. Vakanssien täytyttyä lain määrittelemä opiskelijamäärä per psykologi toteutuu, ja sen kautta työmäärä on sopiva.

Toisen johtavan psykologin palkkaaminen on lisännyt psykologien toivomaa esihenkilötukea. Psykologien työhyvinvointiin on panostettu ja siitä on saatu paljon sanallista positiivista palautetta. Toisen asteen opiskeluhoito järjestää psykologiopiskelijoille työelämävierailun sekä osallistuu psykologien työelämämessuille alkuvuonna 2024.

Hyvinvointikahvila järjestetään säännöllisesti kaikissa lukioissa ja Stadin AO:n toimipisteissä. Hyvinvointikahviloiden toteutuksen monialaisuutta vahvistetaan edelleen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle on palkattu projektipäällikkö, joka systematisoi ja huolehtii oppilaitosten tekemän hyvinvointityön tasalaatuisuudesta. Tässä työssä paneudutaan myös hyvinvointikahviloiden toimintaan ja toiminnan sitomiseen laajempaan hyvinvoinnin vuosikelloon. Yhteisöllisen opiskeluhoiton hankkeessa kehitetään ja yhdenmukaisesta eri toimipisteiden tapaa toteuttaa Hyvinvointikahviloita.

Aikuisten pääsy varhaisen vaiheen mielenterveyspalveluihin

Kaupunki on tehnyt kehittämistoimenpiteitä helpottaakseen aikuisten pääsyä varhaisen vaiheen mielenterveyspalveluihin, mutta hoitoketju ei ole selkeä, eivätkä asiakkaat pääse hoitoon tavoitellussa ajassa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- laatia mahdollisimman pian valmiiksi aikuisten mielenterveysasiakkaiden hoidon porrastus yhteistyössä kaikkien aikuisten mielenterveydestä vastaavien tahojen kanssa. Porrastuksen yhteydessä tulee määritellä selkeästi, miten mielenterveysasiakkaat etenevät hoitoketjussa, sekä palvelujen vastuutahot.
- ottaa hoidon porrastuksen kuvaus käyttöön sekä kaupungin sisäisessä asiakasohjauksessa että palveluista tiedottamisessa asiakkaille.
- antaa lyhytpsykoterapian palvelusetelihakemuksia laativille riittävä ohjeistus ja koulutus, jotta palvelusetelien käsittelyprosessi ei hidastuisi hakemuksissa olevien puutteiden vuoksi.

- varmistaa, että perusterveydenhuollon mielenterveyspalveluissa saadaan riittävä konsultaatiotuki kaupungin psykiatrian konsultaatiotyöryhmiltä.
- varmistaa, että vakavasti oireilevat mielenterveyspotilaat saavat tarpeensa mukaisen hoidon joko lisäämällä perusterveydenhuoltoon asiantuntemusta ja resursseja hoitaa heitä tai löyhentämällä erikoissairaanhoidon lähetekriteereitä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala toimiala toteaa, että mielenterveys- ja päihdepalvelut järjestetään Helsingissä monikanavaisesti perus- ja erityistason yhteistyönä. Asiakkaan hoidon tarpeen arviointi tehdään välittömästi ensimmäisellä käynnillä siinä toimipisteessä, johon asiakas on hakeutunut. Hoidon alkamiseksi ei tarvita erikoislääkärin asettamaa diagnoosia.

Mielenterveyspalvelut on järjestetty porrastetun hoitomallin mukaan. Hoitomallissa on määritelty eri toimijoiden tehtävät ja vastuut, ja hoitomallista on tiedotettu myös asiakkaille.

Terapianavigaattori auttaa ammattilaisia asiakkaiden hoidon tarpeen arvioinnissa ja nopeuttaa asiakkaan hoitopäätöksiä. Digitaalisten palvelujen tarjontaa, ryhmähoitoja ja asiakkaiden ohjattua omahoitoa on lisätty. Jos ensimmäisen portaan palvelut, kuten ohjattu omahoito, eivät riitä tai eivät ole asiakkaalle ajankohtaisia, hänet voidaan ohjata toisen portaan palveluita tarjoavaan lyhytterapiayksikköön.

Hoidon pääsee aloittamaan viimeistään 13 päivässä, ja yli puolet asiakkaista on saanut riittävän avun lyhytterapiasta. Lyhytpsykoterapiaa tarjotaan asiakkaille tarvittaessa myös palvelusetelillä.

Henkilöstön osaamista tuetaan koulutuksella ja työnohjauksella, sekä varmistamalla toimivat konsultaatiokanavat, resurssien joustava kohdentaminen sekä yhtenäiset hoitoprosessit ja sitä kautta hoidon laatu. Arviointi-, akuutti- ja konsultaatiotyöryhmät, terveysasemille jalkautuvat psykiatrit, terveysasemilla ja lapsiperheiden palvelutarpeen arvioissa työskentelevät mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajat, matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupisteet, lyhytterapiayksikkö ja Nuorisoasema ovat osa Helsingin kaupungin psykiatriaa.

Kiireettömälle hoitopäätökselle psykiatriseen erikoissairaanhoitoon on asetettu enimmäisaikarajat kansallisesti. Helsinki noudattaa hoitotakuun aikarajoja. Erikoissairaanhoidossa hoidetaan henkilöitä, joilla on vakava elämäntilannekriisi, psykoosisairaus,

vaikea masennus ja ahdistus, vaikea persoonallisuushäiriö, itsetuhoajatuksia tai itsemurhayritys. Lievien ja keskivaikeiden mielenterveys- ja päihdeoireiden hoito tapahtuu perustasolla erityistason tuella.

Neuvolapalvelut lapsiperheiden tukena

Neuvolapalvelut vastaavat pääsääntöisesti perheiden tarpeita. Perheet eivät kuitenkaan aina saa erityistä tukea riittävän nopeasti muista sosiaali- ja terveystalvueluista, ja hoidon jatkuvuudessa on parannettavaa, koska henkilöstön vaihtuvuus on suurta.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- vahvistaa hoidon jatkuvuutta tukevia käytäntöjä äitiys- ja lastenneuvoissa.
- parantaa perheiden pääsyä muihin tarvitsemiinsa palveluihin, kuten päihde- ja mielenterveyspalveluihin, perheneuvolan palveluihin ja sosiaaliohjaukseen.
- vahvistaa perhekeskuksissa eri sosiaali- ja terveystalvueluiden välistä moniammatillista yhteistyötä ja tiedonkulkua perheiden tukemisessa.
- kehittää perhekeskusten toimitiloja palvelemaan paremmin neuvolatyön tekemistä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala toimiala toteaa, että neuvolapalveluissa hoitosuhteen jatkuvuutta pyritään jatkuvasti vahvistamaan. Ensisijaisesti hoitosuhteen jatkuvuus turvataan raskaana olevien, alle 2-vuotiaiden lasten sekä erityistä tukea tarvitsevien perheiden osalta.

Neuvolatyössä Apotti-työpohjat rakennetaan vastaamaan alueen todellisia asiakastarpeita, jolloin esimerkiksi synnyttäneen asiakkaan luokse kotikäynnille pääsee pääsääntöisesti oma terveydenhoitaja. Terveydenhoitajat varaavat oman asiakkaansa neuvola-aikoja mahdollisimman pitkälle, mikä osaltaan tukee hoitosuhteen jatkuvuutta. Myös sähköisen asioinnin viestintä on järjestetty niin, että asiakkaat pystyvät viestimään Maisan välityksellä suoraan oman terveydenhoitajan kanssa.

Terveydenhoitajien äkillisissä poissaoloissa leikki-ikäisten tarkastuksia voidaan ohjata keskitettyihin yksiköihin, jolloin kyseisen neuvolan muiden terveydenhoitajien ei tarvitse muuttaa aikatauluaan. Neuvolan keskitetyt yksiköt Ruoholahdessa ja

Malminraitilla tukevat näin terveydenhoitajien mahdollisuutta vahvistaa hoitosuhteiden jatkuvuutta etenkin raskaana olevien, alle 2-vuotiaiden lasten sekä erityistä tukea tarvitsevien perheiden osalta.

Synnyttäjien palvelupolku hankkeessa oma työryhmä työstää hoidon jatkuvuus teemaa. Tämä pitää sisällään työpajoja, neuvoloiden ”muutosagenttien” nimeämisen, henkilöstölle tehdyn kyselyn jatkuvuuteen vaikuttavista tekijöistä ja jatkuvuuden toteutumisesta asiakaskontakteissa. Kyselyn tuloksia hyödynnetään tulevissa työpajoissa. Neuvoloissa hoidon jatkuvuutta ja sitä tukevia hoito- ja ajanvarauskäytäntöjä on käsitelty neuvoloiden tiimikokouksissa. Hoidon jatkuvuuden toimintaohjetta on tarkennettu ja terveydenhoitajien kanssa käyty läpi hoidon jatkuvuutta tukevia apottitekniisiä asioita. Malminraitin toimipistettä on lisäresursoitu yhdellä terveydenhoitajalla. Perhekeskuksissa terveydenhoitajaresurssia on kohdennettu poissaolevan th:n asiakkaiden hoitoon. Työparimallia on tarkoitus kokeilla hoidon jatkuvuuden turvaamiseksi.

Neuvola toimii osana perhekeskusta. Perhekeskuspalveluissa kehitetään moniammatillisia työskentelytapoja ja palveluohjausta perheiden tuen tarpeisiin vastaamiseksi. Perhekeskuksen terveydenhuollon ja psykososiaalisen tuen palvelujen henkilöstöresursointia on lisätty viime vuosien aikana, mutta rekrytointihaasteet ovat vaikuttaneet vakanssien täyttöasteeseen.

Neuvolassa tehdään raskaudenaikaisia kotikäyntejä yhteistyössä lapsiperheiden sosiaaliohjauksen kanssa perheiden tuen tarpeen selvittämiseksi. Terveydenhoitajien työn tueksi on rakennettu erilaisia yhteistyö- ja konsultaatorakenteita, esimerkiksi konsultaatiot suoraan erityistyöntekijöille sekä moniammatillinen neuvolatiimi, jossa ovat mukana perheneuvolan ja lapsiperheiden sosiaaliohjauksen työntekijät. Tällä hetkellä pilotoitavana on terveydenhuollon erityistyöntekijöiden moniarviolähete, joka mahdollistaa lapsen viiveettömän ohjautumisen tarkoituksenmukaisen palvelun piiriin. Moniarviolähetteen käsittelyssä ovat mukana neuvolan psykologi, puheterapeutti, toimintaterapeutti sekä tarvittaessa fysioterapeutti ja lääkäri. Neuvola on mukana kehittämässä muiden toimijoiden kanssa lasten mielenterveyspalveluita.

Neuvolan tärkeä tehtävä on tunnistaa koko perheen sosiaalihuollon palvelujen tarve sekä muiden erityispalvelujen tarve. Perhekeskuspalveluissa ajankohtaisena tavoitteena on vahvistaa

aikuisuuden ja vanhempien elämänhallinnan tukea lapsiperheissä aikuissosiaalityön tuella.

Terveydenhoitajien ja lähihoitajien vakanssit on saatu täytettyä. Lähihoitajien palkkaaminen on mahdollistanut terveydenhoitajien työn kohdentamista enemmän välittömään hoitotyöhön.

Neuvolatiimimalli on vakiintunut joka alueella ja raskaudenaikaisia kotikäyntejä on alueilla tehty jonkin verran. Mallin jalkauttamista jatketaan vuonna 2024.

Moniarviolähetepilotti on laajentunut Kampin alueen lisäksi Vuosaareen ja läntisen alueen neuvoloissa on käynnissä ACE-pilotti.

Neuvolassa tunnistetaan ja ohjataan varhaisen tuen piiriin lasta odottava perhe tai lapsiperheen vanhemmat. Myös sähköistä asiointia on laajennettu, esimerkiksi ruotsin/englanninkielinen chatbot ja Maisa-varattavat ajanvaraukset.

Moniammatillista yhteistyötä ja tiedonkulkua parannetaan jatkuvasti perhekeskuksissa. Asiakasprosessien kehittäminen on keskiössä tiedonkulun varmistamiseksi. Tätä työtä on tehty Tulevaisuuden Sote-keskus- sekä Kestävän kasvun hankkeiden asiantuntijoiden tuella.

Perhekeskusten ammattilaisille on ajoitettu viikoittainen verkostoyhteistyöaika moniammatillisen yhteistyön toteuttamiseksi, esimerkiksi yhteisvastaanottojen mahdollistamiseksi. Eri toimijoiden välistä vuoropuhelua ja tiedonkulkua vahvistetaan perhekeskusten esihenkilöverkostojen avulla. Perhekeskusten talotoimikunnat kokoontuvat säännöllisesti. Yhteiset työskentely- ja taukotilat mahdollistavat henkilöstön luonnollisia kohtaamisia ja tukevat moniammatillista yhteistä työtä asiakkaan hyväksi.

Verkostomaisten perhekeskusten henkilöstölle järjestetään yhteisiä tilaisuuksia, joissa vahvistetaan verkoston toimintaedellytyksiä sujuvien moniammatillisten asiakasprosessien läpiviemiseksi.

Kestävän kasvun hankkeissa maahanmuuttajan terveystarkastusten järjestämisessä tehdään yhteistyötä neuvolan ja terveystasemien välillä.

Toimialalla on lisätty perhekeskusyksiköjä. Kampin perhekeskuksen Ruoholahden yksikön avautuminen syksyllä 2022 on mahdollistanut lisää toimitiloja neuvolatyön tekemiseen. Uuden

yksikön myötä neuvolatyöhön vapautui työskentelytiloja myös muista perhekeskuksista.

Neuvolan terveydenhoitajan työ sisältää pääasiassa asiakasvastaanottoa perhekeskuksen tiloissa. Toimialalla on tunnistettu neuvolatyön tilatarpeisiin liittyviä haasteita. Parannuksia on tehty esimerkiksi varustelemalla muuntojoustavia tiloja neuvolan käyttöön. Perhekeskusten aukioloaikojen laajentaminen mahdollistaa työhuoneiden riittävyyden toimijoiden kesken.

Monipaikkainen työskentelytapa ja erilaisten työskentelytilojen joustava käyttö on muutos ja edellyttää henkilöstöltä uudenlaisen toimintakulttuurin omaksumista. Kehitteillä on tilan- ja toiminnanohjausjärjestelmä, joka palvelee sekä nykyisiä että tulevia perhekeskuksia ja terveys- ja hyvinvointikeskuksia (PK ja THK). Tilan- ja toiminnanohjausjärjestelmä tukee perhekeskuksen tiloissa työskenteleviä ammattilaisia tarpeidensa mukaisten asiakas- ja työtilojen varaamisessa ja ohjaa myös henkilöstöä optimaaliseen työvuorosuunnitteluun.

Suunnitteilla olevissa PK- ja THK-rakennushankkeissa keskusten tilatarpeita kartoitetaan mallintamalla väestöennusteita sekä ennakoimalla tulevaisuuden vakanssimääriä ja mahdollisia työkuultuurissa ja työskentelytavoissa tapahtuvia muutoksia. Perhekeskuspalvelujen henkilöstöä osallistuu hankkeiden suunnitteluun eri vaiheissa.

Uusien toimipisteiden myötä (Ruoholahti) vapautuneet tilat on saatu neuvolan käyttöön esim. Kalliossa ja Itäkadulla.

Neuvoiloissa on otettu käyttöön laajennetut aukioloajat vastaanottojen järjestämiseksi. Neuvoiloissa on edelleen ajoittain pulaa työtiloista. Perhekeskuksissa kaikki toimijat eivät ole laajentaneet toimintaa aukioloaikojen puitteissa. Monipaikkaisen työn soveltuvuutta on arvioitu neuvolatoiminnassa.

Omaishoitajien jaksamista tukevat palvelut perhe- ja sosiaalipalveluissa

Omaishoitajien lakisääteisten vapaiden pitäminen ei aina onnistu, koska tarvetta vastaavista tilapäishoitopaikoista on pulaa. Jos vapaita jää käyttämättä, omaishoitaja voi kuormittua.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan perhe- ja sosiaalipalveluiden tulee

- lisätä omaishoidon tilapäishoitopaikkojen määrää ja parantaa tilapäishoidon laatua siten, että hoito vastaa asiakasryhmien tarpeita.
- tarkistaa omaishoitajien lakisääteiseen vapaaseen käytettävän palvelusetelin arvoa siten, että se riittää paremmin myös iltaisin ja viikonloppuisin annettavaan tilapäishoitoon.
- kehittää omaishoidon palveluseteliä siten, että sitä voidaan käyttää eri palveluihin nykyistä monipuolisemmin omaishoitajien tarpeen mukaisesti.
- hyödyntää kokemusasiantuntijoiden osaamista omaishoitajien palvelujen kehittämisessä.
- varmistaa, että omaishoidon tukea koskeva tieto on helposti löydettävissä perhe- ja sosiaalipalveluiden verkkosivuilta selkokielisenä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala toimiala toteaa, että tilapäishoidon kehittäminen on aloitettu tilapäishoidon tilannekuvan selvityksellä kesäkuussa 2023 osana Kestävän kasvun hanketta. Lasten palvelujen osalta selvitys on tehty ja tällä hetkellä on meneillään aikuisten palvelujen selvitys, joka valmistuu vuoden loppuun mennessä. Näiden selvitysten pohjalta tuotantotapa-analyysin tuloksia hyödyntäen tehdään tilapäishoidon kehittämisen suunnitelma alkuvuoden 2024 aikana. Vammaistyön organisaatiouudistuksen yhteydessä osa erityisen vaativista tilapäishoidon palveluista tullaan integroimaan osaksi vaativia moniammatillisen tuen palveluja. Kyseinen vaativien moniammatillisten palvelujen yksikkö on osa tulevaa vammaispalvelujen kokonaisuutta, joka käynnistyy vuoden 2024 alussa.

Vammaistyön tuotantotapa-analyysi esiteltiin sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalle kesäkuussa 2023. Tuotantotapa-analyysin tiivistelmä löytyy vammaistyön intrasivuilta: Sotepe > Vammaistyö > Vammaistyön organisaatiouudistus ja kehittäminen > Tuotantotapa-analyysi.

Helsingin kaupungin ulkoiset hel.fi-sivut on päivitetty vammaistyön osalta. Vammaistyön sivustot löytyvät sosiaali- ja terveyspalveluista vammaispalvelut-otsikon alta. Sivustolla on tietoa muun muassa omaishoidon tuesta, asumisen vaihtoehtoista, työ- ja päivätoiminnasta, henkilökohtaisesta avusta, liikkumista tukevista palveluista sekä kehitysvammapoliklinikan palveluista.

Kuluvan vuoden aikana vammaisten sosiaalityön omaishoidon tukeen (alle 18-vuotiaat asiakkaat) on lisätty kaksi sosiaaliohjaajan vakanssia.

Omaishoidon tuen esitteen päivitys on sisällön osalta valmis ja selkokielelle kääntäminen on käynnissä. Kaikki omaishoidon tuen lomakkeet (hakemus, sijaisomaishoitajan hakemus ja työseloste) on päivitetty ja ne on lähetetty käännettäväksi ruotsiksi ja englanniksi. Käännösten valmistuttua lomakkeille tehdään vielä saavutettavuustestit.

Helsingin kaupungin vammaistyö sekä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut ovat tehneet tiivistä yhteistyötä Helsingin kaupungin omaishoidon tuen piirissä oleville omaishoitajille suunnatun kyselyn toteuttamiseksi. Omaishoitokyselyn toteutus -palvelun hankintaa on valmisteltu syksyn 2023 aikana. Hankinta toteutettiin rajoitetulla menettelyllä, eli niin kutsutulla minikilpailutuksella puitesopimustoimittajien kesken.

Omaishoitajille suunnatun kyselyn tulosten on tarkoitus valmistua kuluvan vuoden loppuun mennessä ja niitä tullaan hyödyntämään omaishoidon ja sitä tukevien palvelujen kehittämisessä. Tarkoituksena on saada tietoa muun muassa omaishoitajien vapaiden käytöstä, omaishoitajien hyvinvoinnista, tunnistaa hyvinvointia kuormittavia ja tukevia tekijöitä sekä selvittää omaishoidon tuen, ja sitä tukevien palvelujen kehitettävät ja toimivat osa-alueet. Omaishoitajakyselyn tuloksista tullaan tiedottamaan niin organisaation sisällä kuin myös organisaation ulkopuolelle.

Helsingin kaupungin vammaistyön omaishoidon tuen omaishoitajille pidettiin keväällä 2023 valmennus, jonka aiheena oli omaishoitajien lakisääteiset vapaat. Valmennuksesta kerättiin palautetta ja sitä hyödynnetään tulevia valmennuksia suunniteltaessa. Marraskuussa 2023 pidetään seuraava omaishoitajien valmennus, jonka aiheina ovat vertaistuki ja omaishoitajien jaksamista tukeva järjestötoiminta. Valmennuskerralle on pyydetty puhumaan kokemusasiantuntija sekä edustajat kolmesta eri järjestöstä.

Palvelusetelien arvoja tarkastellaan tällä hetkellä palvelukokonaisuustasolla perhe- ja sosiaalipalveluissa. Tarkastelussa on myös alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen vapaapäiviä korvaavan kotiin annettavan hoidon palvelusetelien arvot. Palvelusetelin arvo lyhytaikaishoidossa eroaa vammaistyön ja sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen välillä. Muutoksia suunniteltaessa on kuitenkin tehtävä yhteistyötä, jotta omaishoidon

tuen asiakkaat ovat tasa-arvoisessa asemassa sekä alle että yli 65-vuotiaiden osalta.

Asuinalueiden kaavoituksen vaikutus viheralueisiin

Asuinalueiden kaavoituksessa on pääosin varmistettu viheralueiden ja arvokkaimpien luontokohteiden säilyminen, mutta joissakin tapauksissa asumista on osoitettu viheralueille ja paikallisesti arvokkaisiin luontokohteisiin.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- edelleen suosia yleis- ja asemakaavoituksessa sellaisia ratkaisuja, jotka säästävät tai lisäävät suunnittelualueella sijaitsevaa kaupunkiluontoa tai puistoja mahdollisimman paljon.
- jatkaa Helsingin arvokkaimpien luontoalueiden määrittelytyötä ja saattaa työn tulokset mahdollisimman pian kaavoittajien hyödynnettäväksi.
- varmistaa, että kaavoituksessa on käytettävissä riittävästi ajantasaista luontotietoa.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että asemakaavoja laaditaan yleisesti käytössä olevien periaatteiden mukaisesti tukeutumalla olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen, infraa ja palveluja hyödyntäen yleiskaavassa rakentamiseen varatuille alueille. Täydennysrakentamista ja tonttien lisärakentamista painotetaan koko kaupungin alueella. Asemakaavoituksessa tukeudutaan aina ajantasaiseen luontotietoon ja täydennetään tarvittaessa kattavat luontoselvitykset asemakaavoituksen ja päätöksenteon pohjaksi. Arvokkaimmille luontoalueille ei osoiteta rakentamista. Yleis- ja asemakaavoitus tukeutuu myös jatkossa näihin tarkastuslautakunnassa hyväksi nähtyihin periaatteisiin.

Osayleiskaavahankkeissa on teetetty tarkentavat lintu- ja lepakkoselvitykset, jotka sisältävät kaavoitusta koskevia suosituksia. Erityisesti Östersundomin ja Vartiosaaren osayleiskaavojen suunnittelussa mahdollistetaan selvästi laadukkaampi viher- ja luonnonsuojelualueiden verkosto verrattuna KHO:ssa kumottuihin kaavoihin.

Helsingin siniverkostoselvitys valmistui 6/2023. Se tuottaa tietoa siniverkoston luontoarvoista ja tuo tiedon paremmin saataville paikkatietomuodossa suunnittelijoiden hyödynnettäväksi.

Yleisten alueiden kehittämissuunnitelmassa (Yato) muodostetaan parempi tilannekuva olemassa olevan ympäristön kehittämis-, suunnittelu- ja korjaustarpeista. Suunnittelutyökalu ja Yato-prosessi tukevat yhdessä asuinalueiden kaavoitustyötä huomioimalla entistä paremmin nykyiset viheralueet. Yato on testausvaiheessa ja otetaan käyttöön vuonna 2024.

Maisemasuunnittelun asiantuntijat osallistuvat aktiivisesti yleis- ja asemakaavojen laadintaan ja pyrkivät huolehtimaan muun muassa viherrakenteen määrästä ja laadusta. Myös muut Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palvelun asiantuntijat ovat tarvittaessa mukana. Tärkeänä osana asiantuntijatyötä on luontotietojärjestelmän hyödyntäminen, jota toimialan Ympäristöpalvelut ylläpitää. Haastavaa resurssitilannetta pyritään ratkaisemaan muun muassa yhteistä toiminnansuunnittelua parantamalla, josta on käyty aktiivisesti keskusteluja vuoden 2023 aikana.

Helsingin kaupungin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman toimenpiteitä on toteutettu ja seurattu.

Helsingin luonnon virkistyskäyttösuunnitelma on nykyisin nimeltään luontopalvelulinjaus. Työ valmistuu kuluvan vuoden loppuun mennessä. Työssä tarkastellaan luontopalvelujen järjestämisen periaatteita ja palveluverkostoa ensimmäistä kertaa sekä luonnonsuojelualueiden että muiden luontoalueiden muodostaman kokonaisuuden osalta. Työtä tehdään aktiivisessa yhteistyössä toimialan Ympäristöpalvelun ja Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palvelujen yhteisenä hankkeena.

Helsingin arvokkaimpien luontoalueiden määrittelytyötä on jatkettu. Tähän liittyen on Ympäristöpalveluissa tuotettu paikkatietotarkastelu, jota on esitelty kaavoituspuolen edustajille.

Vuoden 2023 aikana on täydennetty mm. seuraavia luontotietojärjestelmän aineistoja: liito-oravaselvitys (jokavuotinen), kääpäkohteet ja orvakkakohteet, uhanalaiset luontotyypit, uhanalaisten lajien havainnot, arvokkaat kasvikohteet (päivityskartoitus).

Kaupunkilaisten osallisuus asemakaavoituksessa

Kaupunkilaisten vuorovaikutus asemakaavoituksessa on laajempaa ja monipuolisempaa kuin lainsäädäntö edellyttäisi.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- varmistaa, että vähemmän aktiivisille asukkaille ja asukasryhmille sopivia osallistumismenetelmiä tarjotaan järjestelmällisesti aina silloin, kun valmistettava kaava vaikuttaa merkittävästi heidän elinympäristöönsä.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että kaupungin moniäänisyyden huomioiminen ja vaikeammin tavoitettavien ryhmien osallisuus on yksi kaupunkiympäristön toimialan parhaillaan päivitettävän osallisuussuunnitelman painopisteistä. Osallisuussuunnitelmatyöskentelyn aikana vuonna 2023 on tunnistettu lukuisia kaupunkiyhteisiä ja toimialankohtaisia toimenpiteitä, joilla edistetään monipuolisesti eri helsinkiläisten väestö- ja sidosryhmien osallisuutta.

Kaupunkiyhteiset toimenpiteet vaikeammin tavoitettavien osallisuuden edistämiseksi ovat:

- vahvistamme selkeäkielistä viestintää ja vuorovaikutusta sekä panostamme myös selkokielisyyteen
- kokoamme ja kehitämme kaupunkiyhteisiä kuulemisen tapoja erilaisille väestöryhmille
- luomme yhteisiä tapoja arvioida lasten ja nuorten, vieraskielisten ja ikääntyneiden osallisuuden vahvistamista kaupunkitasoisten suunnitelmien mukaisesti.

Toimialankohtaiset toimenpiteet vaikeammin tavoitettavien osallisuuden edistämiseksi ovat:

- kirkastamme Uutta Helsinkiä -tilaisuuksien tavoitteet ja toteutuksen osana toimialan kanavastrategiaa
- kokeilemme uusia ja innovatiivisia kohtaamisen ja tavoittamisen tapoja
- kokeilemme kansalaispaneelia sopivissa hankkeissa
- edistämme lasten ja nuorten osallisuutta
- kehitämme yhteistyötä helsinkiläisten järjestöjen ja yhdistysten kanssa
- panostamme elinkeinoelämän osallistumismahdollisuuksiin
- kirkastamme kielilinjauksia ja jatkamme saavutettavuuden edistämistä.

Osa toimenpiteistä on jo työn alla ja käynnissä, ja osa tullaan toteuttamaan strategiakauden loppupuolella.

Osallisuussuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden edistämiseksi tai niiden lisäksi on kokeiltu ja otettu käytännöiksi monia

menetelmiä ja käytäntöjä muun muassa vieraskielisten, lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden osallisuuden esteiden madaltamiseksi.

On pyritty viestimään asiakaslähtöisesti, selkeästi ja monipuolisesti eri kanavissa, jotta tieto olisi helpommin löydettävissä ja ymmärrettävissä (mm. hel.fi -verkkosivu-uudistus, uudet ”osallistu kaupungin suunnitteluun” -sivut, paikallisten infonäyttöjen hyödyntäminen esimerkiksi kirjastoissa, stadiluotsiyhteistyö). Jokaisen kaavahankkeiden aluksi tehtävään, osallisille toimitettavaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS) on tehty nykyistä selkeämpää ja selkokielistä uutta pohjaa. Työ on vielä kesken.

Toimialan henkilöstölle on koottu muistilista siihen, kuinka yhdenvertaisuus tilaisuuksissa tulee huomioida. Muistilistan avulla huomioidaan monipuolisesti erilaiset osallistujat ja varmistetaan, että tilaisuus on saavutettava. Muistilistan lisäksi toimialan intrassa on runsaasti päivitettyä materiaalia osallisuuden suunnittelun ja järjestämisen tueksi asemakaavoittajille ja muille asiantuntijoille.

Stoan, Puhoksen ja Puotilan alueen kehittämishankkeissa on kokeiltu tulkkien käyttöä helpottamaan vieraskielisten ryhmien osallistumista. Ensimmäiset kokemukset tulkkien käytöstä vahvistivat käsitystä, että tulkkien sijaan yleisissä asukastapahtumissa on tarkoituksenmukaisempaa keskittyä käyttämään selkeää suomen kieltä.

Digitaalisia osallistumismahdollisuuksia on jatkettu ja kehitetty. Esimerkiksi kaavatilaisuudet (ja niiden saavutettavaksi tekstitetyt tallenteet) verkossa tavoittavat ihmisiä, jotka eivät halua, ehdi tai pysty osallistumaan tietynä kellonaikana tietyssä paikassa. Lisäksi on kehitetty mm. suurpiirikohtaisten Uutta Helsinkiä – verkkoasukastilaisuuksien sekä asemakaavailtojen konsepteja.

Lasten ja nuorten osallisuutta on edistetty järjestämällä ensi kertaa lasten ja nuorten iltoja kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti. Tapaamisten aiheet ovat valikoituneet nuorten toiveiden pohjalta. Apulaispormestarin, toimialajohdon ja nuorten tapaamisissa on käsitelty yksittäisten asemakaavojen sijaan kaupunkitilaa ja kaupunkiympäristöä yleisemmin ja ideoitu mm. Omastadi - ehdotuksia.

Turvallisuus kaupungin eri osissa

Toimenpiteitä turvallisuuden edistämiseksi paikallisen turvallisuussuunnittelun tavoitteiden mukaisesti on tehty pääosin riittävästi. Asukkaiden turvallisuuden tunne on kuitenkin hieman laskenut.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- tarkistaa koulujen ja päiväkotien saattoliikennejärjestelyjen suunnitteluperiaatteet asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

kaupunginkanslian tulee

- entisestään vahvistaa kaupungin palveluiden edustajien ja asukkaiden välistä vuoropuhelua sekä asukkaiden osallisuutta turvallisuuden parantamiseksi.
- vahvistaa toimialojen ymmärrystä palvelujen riittävästä resursoinnista turvallisuuden parantamiseksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että alueellisia liikenneturvallisuukselvityksiä on valmistunut kaksi, ja lisäksi kaksi muuta selvitystä valmistunee vielä loppuvuoden 2023 aikana. Liikenneturvallisuukselvitysten laatiminen jatkuu vuonna 2024.

Toimenpide ”koulujen ja koulureittien liikennejärjestelyjen turvallisuustarkastelut” on kehittämissuunnitelmassa suunniteltu aloitettavaksi vuonna 2026. Tässä tarkasteltaisiin alueellisten selvitysten ulkopuolelle jääneiden koulureittien turvallisuutta ja koulujen saattoliikennejärjestelyitä.

Kaupunginkanslia toteaa, että strategiaosaston turvallisuus- ja valmiustiimi on järjestänyt turvallisuuskokouksia Malminkartanossa, Kontulassa ja Malmilla. Joulukuussa 2023 turvallisuuskokous pidetään Kannelmäessä ja vuonna 2024 turvallisuuskokoukset ulotetaan Meri-Rastilan alueelle. Turvallisuus- ja valmiustiimi seuraa kaupunkikehitystä ja reagoi siihen tilannekuvan edellyttämällä tavalla. Osallisuutta parannetaan kohdentamalla turvallisuuskokoukset myös nuorille. Nuorten turvallisuuskokousta pilotoidaan vuonna 2023 Kannelmäessä ja toiminta vakiinnutetaan vuonna 2024. Nuorten turvallisuuskokoukset on nimetty yhdeksi vuoden 2024 kaupunkiuudistustavoitteeksi.

Strategiaosaston turvallisuus- ja valmiustiimi järjestää Turvallisuuden ja varautumisen tilannekuvakokouksen kaupunkikonsernin turvallisuuden ja varautumisen asiantuntijoille

joka toinen viikko. Lisäksi tiimi on järjestänyt kerran kuukaudessa varautumisen teemapäivän samalle henkilöstölle ja keskeisille sidosryhmien edustajille. Teemapäivissä on käsitelty myös kaupunkiturvallisuuden ja organisaatioturvallisuuden ajankohtaisia aiheita. Konsernin turvallisuus- ja varautumisverkosto toimii päätösvalmistelijan roolissa tarvittavissa resursointia koskevissa asioissa ja tukee kaupunkiyhteistä toiminnallista ja taloudellista suunnittelua.

Strategiaosaston turvallisuus- ja valmiustiimi on työstänyt turvallisuuteen keskittyvän, ilmiöpohjaisen laadullisen tilannekuvan keräämisen työkalun ulkopuolisen kumppanin kanssa vuonna 2022. Vuoden 2023 syyskaudella työkalu liitettiin osaksi laajempaa strategiaosastolla toteutettavaa alueellisen johtamisen kehittämisen yhteistyöhanketta. Alueellisen tietomallin kehittäminen jatkuu vuonna 2024.

Kestävien liikennemuotojen edistäminen

Kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuus ei noussut edellisellä strategiakaudella. Kehittämistoimenpiteitä on kuitenkin tehty ja käynnissä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee
- huolehtia siitä, että yhteistyö kestävän liikenteen tavoitteiden edistämiseksi on toimivaa sekä kaupungin kestävän liikenteen tavoitteiden että henkilöstön työhyvinvoinnin näkökulmasta.

kaupunkiympäristön toimialan tulee
- huolehtia siitä, että kestävän liikenteen edistämiseen on riittävät resurssit. Erityisesti kävelyn edistäminen liikennesuunnittelussa vaatii aiempaa suurempaa huomiota.

Kaupunginkanslia toteaa, että kestävän liikenteen kehittämiseen on varattu talousarviossa 2024 ja talousarvion kymmenvuotisessa investointiohjelmassa merkittävät määrärahasurssit. Tämä koskee sekä joukkoliikenteen että pyöräilyn ja jalankulun kehittämistä. Hankkeiden valmistelusta, suunnittelusta, vaikutusten arvioinnista ja seurannasta vastaa kaupunkiympäristön toimiala, yhteistyössä muiden toimialojen, kaupungin keskushallinnon ja muiden sidosryhmien kanssa. Hankkeiden valmistelussa tulee panostaa etenkin niiden toteuttamisedellytysten ja vaikuttavuuden arviointiin sekä riittävän aikaisessa vaiheessa käynnistettyyn hankkeiden yhteisvalmisteluun. Yhteisvalmistelun ja eri

näkökulmien kokoamisen merkitys korostuu etenkin kaupungin strategisten suunnitelmien sekä merkittävimpien yksittäisten liikenne- ja maankäyttöhankkeiden valmistelussa. Suunnitelmien ja hankkeiden vaikuttavuutta suhteessa kaupungin strategisiin tavoitteisiin kuten kulkumuoto-osuuksien kehittymiseen, kaupungin elinvoimaan ja kasvuun tai segregaaation vähentämiseen tulee arvioida osana jokaista merkittävää suunnitelmaa tai uudis- ja peruskorjaushanketta. Arviointi tulee aloittaa jo suunnitelman tai hankkeen alustavien tarkasteluiden yhteydessä. Arviointimenetelmiä ja tulosten raportointia on tarpeen kehittää ja yhdenmukaistaa nykyisestä.

Liikennehankkeiden käsittelyohjeiden (nykyinen katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden käsittelyohjeet) päivitystyö on käynnissä. Ohjeessa keskitytään kaupunkikonsernin merkittävimpiin liikennehankkeisiin, joilla on laajoja vaikutuksia kaupunkikehittämiseen ja yhdyskuntarakenteeseen yleisesti. Sekä voimassa olevassa että päivitettävässä ohjeessa käsitellään kaupungin toimialojen ja muiden sidosryhmien (ml. HKL, Kaupunkiliikenne Oy ja HSL) välistä yhteistyötä ja järjestäytymistä erityisesti kaupungin merkittävissä ja laajakantoisissa liikennehankkeissa. Merkittävimpien hankkeiden tarvearviointiin, seurantaan ja taloudelliseen ohjaukseen liittyvää yhteistyötä tullaan parantamaan noudattamalla paremmin ohjeen linjauksia ja kehittämällä linjauksia hankkeiden käsittelystä kaupunkiyhteisissä ryhmissä, joista keskeisimpiä ovat liikennehankkeiden ohjausryhmä (Liikenne-HOR) sekä kaupunkiympäristön toimialaryhmä (Kymp-toimialaryhmä). Hankekohtaiseen yhteistyöhön ja riittävän laajaan hankearviointiin tulee panostaa osana kunkin hankkeen projektitoimintaa ja ohjausta.

Kaupunkiyhteisesti on tunnistettu tarve kaupungin joukkoliikenteen kehittämistä koskevalle strategialle, jossa otetaan kantaa muun muassa ydinkeskustan ja kantakaupungin liikkumisen pitkántähtäimen tavoitetilaan. Työ on suunniteltu aloitettavan vuoden 2024 aikana.

Kaupunkiympäristön toimiala ja kaupunginkanslia toteavat, että käynnissä olevaa liikennehankkeiden käsittelyohjeiden päivitystä tehdään kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä. Yhteistyön sujuvuutta käsitellään kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan johdon yhteistapaamisissa. Syyskaudelle suunniteltu tapaaminen siirtyi kansliapäällikön vaihdoksen vuoksi ja yhteistyökysymyksiin palataan uuden kansliapäällikön aloitettua viranhoitonsa.

Autoilun, kävelyn ja logistiikan sujuvoittaminen Helsingin keskustassa

Toimenpiteitä kävelyn, autoilun ja logistiikan sujuvuuden parantamiseksi kaupungin keskustassa on tehty, mutta toistaiseksi vaikutuksia sujuvuuteen on vähän. Keskustan kehittämisestä on näkemyseroja.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee

- osoittaa Citylogistiikkaohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittaviin kaupungin vastuulla oleviin toimenpiteisiin riittävät resurssit, asettaa mittarit ja seurata ohjelman tavoitteiden toteutumista.

- käynnistää huoltotunnelin käytön edistämiseen tähtäviä toimenpiteitä, joilla kannustetaan kiinteistönomistajia liittämään huoltotunneliin uusia kohteita.

- lisätä yhteistyötä yksityisten pysäköintioperaattorien kanssa sopimuspysäköinnin lisäämiseksi yksityisissä pysäköintilaitoksissa kadunvarsien sijaan.

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- ratkaista jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen tietosuojaan liittyvä ongelma, jotta pysäköintitunnus saataisiin käyttöön.

Kaupunginkanslia toteaa, että Mobility Lab Helsingin kokeilu-toimintaa koordinoidaan elinkeino-osastolta ja rahoitetaan Helsingin kaupungin innovaatorahastosta vuoden 2024 loppuun saakka. Kokeiluihin on saatu myös EU-rahoitusta. Resurssikysymysten lisäksi on keskeistä, että yritysten logistiikan ja liikkumisen tarpeita ymmärretään ja niitä otetaan huomioon. Tästä syystä keväällä 2023 Taloustutkimus toteutti elinkeino-osaston toimeksiannosta laajan yrityskyselyn. Lähes tuhat yritystä vastasi kyselyyn ja kyselyn tuloksista laadittiin laaja selvitys. Selvityksestä saatiin runsaasti tietoa yritysten tarpeista ja näkemyksistä liikenne- ja logistiikka-asioissa. Liikennejärjestelyistä ja pysäköinnistä tuli eniten negatiivista palautetta.

Citylogistiikkaohjelmassa mainittu citylogistiikan yhteistyöryhmä on HSL:n vetovastuulla käynnistänyt selvitystyön citylogistiikan muutostekijöistä ja nykytilanteessa tarvittavista toimista Helsingin seudulla. Selvitys valmistuu loppuvuodesta 2023. Selvityshankkeen ohjausryhmässä on edustettuna Helsingistä sekä kaupunkiympäristön toimiala että elinkeino-osasto. Selvitystyön valmistuttua katsotaan sen vaikutukset citylogistiikan kehittämistoimiin.

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristötoimialan edustajat ovat jatkaneet edelleen selvitystyötä siitä, millä kiinteistöllä olisi realistiset mahdollisuudet liittyä huoltotunneliin, ja olleet yhteydessä keskustan huoltotunnelin vaikutuspiirissä olevien kiinteistöjen omistajiin.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että Citylogistiikan toimenpiteiden toteuttamiseksi saadaan järjestettyä työaikaa sisäisillä tehtävänjärjestelyillä vuoden 2024 alkupuolelta.

Kaupunki on saanut varaushakemuksen, jossa esitetään keskustan huoltotunnelin käytön laajentamista ja saavutettavuuden parantamista. Keskustan huoltotunnelin käytön lisääminen on osa ydinkeskustan liikennejärjestelmän laatimista ohjaavia tavoitteita, jotka hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa 19.9.2023. Liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistuu keväällä 2024.

Asukaspysäköintialennus tiettyihin pysäköintilaitoksiin on edelleen voimassa. Asukaspysäköinnin hintojen korotus kasvattaa pysäköintilaitosten houkuttelevuutta, kun hintaerot pienenevät.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöönotto edellyttäisi pysäköintitunnuksen hankintaa siten, että tietosuoja-asiat otetaan riittävästi huomioon. Tätä ei ole edistetty.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomuksen suositusten vaikuttavuus

Vuoden 2020 arviointikertomuksen suosituksista 90 prosentin kohdalla on ryhdytty toimenpiteisiin ja 43 prosenttia suosituksista on jo johtanut myönteisiin vaikutuksiin.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan terveys- ja päihdepalveluissa tulee

- edelleen jatkaa terveysasemille hoitoon pääsyn parantamista.

Sosiaali-, terveys ja pelastustoimiala toteaa, että vuoden 2023 palkkakehitysohjelman pohjalta terveysasemien lääkäreiden tehtäväkohtaiseen palkkoja korotettiin 400 eurolla 1.4.2023 alkaen. Palkankorotuksilla pyritään parantamaan lääkärien saatavuutta ja pysyvyyttä terveysasemilla.

Hoitoon pääsyn parantamista jatketaan pitkäjänteisesti. Huhtikuussa 2023 terveysasemien lääkäreiden kiireettömään

hoitoon pääsyn T3-lukujen mediaanien keskiarvo oli 38 vuorokautta. Haasteita asiaan tuo hoitotakuulain (1326/2010; HE 74/2022) vaiheittain tiukentuvat hoitoon pääsyn määräajat. Ensimmäisessä vaiheessa 1.9.2023 lähtien kiirettömään hoitoon pääsy pitäisi toteutua kahden viikon (14 vuorokauden) kuluessa hoidon tarpeen arvioinnista. Seitsemän vuorokauden hoitoon pääsyn määräaika avosairaanhoidossa tulisi voimaan 1.9.2024 lähtien. Hoitotakuuseen vastaamiseksi terveysasemilla on käynnistetty projekti, jossa toimintaa uudistetaan ja yhtenäistetään läpi terveysasematoimintojen, jotta 7 vuorokauden hoitotakuuseen pystytään vastaamaan. Pilottiasemana toimiva Kivikon terveysasema on jo ottanut käyttöön uuden toimintamallin.

Lokakuussa 2023 terveysasemien lääkäreiden kiirettömään hoitoon pääsyn T3-lukujen mediaanien keskiarvo oli 33 vuorokautta.

Hallitusohjelman mukaan henkilöstöpulan johdosta pidetään voimassa 1.9.2023 voimaan tuleva 14 vuorokauden hoitotakuu ja 1.11.2024 voimaan tulevaksi säädetystä 7 vuorokauden hoitotakuusta luovutaan. Lakimuutos on tarkoitus tehdä ennen kuin 7 vuorokauden hoitotakuu ehtii voimaan.

Tilintarkastuksen johdosta annettujen suositusten seuranta

Tilintarkastaja on raportoinut tarkastuslautakunnalle vuosien 2020–2021 tarkastuksissa toistuvasti esille nousseita talouden ja hallinnon hoidossa havaittuja puutteita. Toistuvia havaintoja on tehty useista aihealueista, mutta joidenkin alueiden osalta tilanne on parantunut aiemmasta.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kaupunginhallituksen tulee varmistaa, että tilivelvolliset ryhtyvät tilintarkastajan antamien suositusten mukaisiin toimenpiteisiin viivyttämättä havaittujen epäkohtien poistamiseksi.

Kaupunginkanslia toteaa, että tilintarkastajan antamien suositusten mukaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä seurataan säännöllisesti toimialojen, virastojen ja liikelaitosten talousjohtojen yhteisessä Talouden ohjaus -ryhmässä. Tilintarkastajien väliraportit tuodaan ryhmän käsiteltäväksi välittömästi niiden valmistuttua ja ryhmässä sovitaan suositusten edellyttämistä korjaavista toimenpiteistä. Talous- ja suunnitteluosasto on toimittanut toimenpiteiden etenemisraportit kesäkuussa ja joulukuussa kansliapäällikölle ja sisäisen tarkastuksen päällikölle.